

KF088 Ideelle fysiske rammer for læselyst i skolernes pædagogiske læringscentre (PLC)

Baggrund

Den internationale læseundersøgelse PIRLS¹ 2023 viser, at op mod hver fjerde danske elev i 4. klasse læser usikkert, og at gruppen af svage læsere er vokset. Dette til trods for, at skolerne lægger mange kræfter i at lære elever at læse og i at fastholde deres læselyst. Undersøgelsen peger på, at der er behov for indsatser, der kan styrke elevernes motivation for at læse i fritiden, så de finder større glæde ved at læse. Børne- og Ungdomsudvalget (BUU) har på udvalgsmøde den 2. februar 2023 bedt Børne- og Ungdomsforvaltningen om at fremlægge idéer og forslag til at sikre de bedst mulige rammevilkår ift. at fremme elevens læselyst.

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	
Bestilt af politisk parti	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

Indhold

Forslaget indeholder en servicebevilling på 2,8 mio. kr. i alt fordelt med 2,2 mio. kr. i 2024 og 0,66 mio. kr. i 2025 til et pilotprojekt mellem Holbergskolen og folkebibliotekerne i København, hvor skolens pædagogiske læringscentre nytænkes med fokus på at stimulere elevernes læselyst. Med projektet vil der blive skabt:

- Et pædagogisk læringscenter², der giver eleverne lyst til at læse
- En skalérbar model for, hvordan folkebibliotekerne kan varetage skolernes fysiske samling samt modeller for finansiering.

Skolernes pædagogiske læringscentre kan skabe muligheden for og danne rammen om børns frilæsning. Undersøgelser af børns læsevaner viser, at de fleste børn i 3.-6. klasse foretrækker den trykte bog, når de skal læse i fritiden og at de ville læse mere, hvis emnet interesserede dem, og skolens PLC var bedre³. Med forslaget vil Kultur- og Fritidsforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen gå sammen om:

- 1) at udvikle og afprøve en ideel fysisk ramme for læselyst i Holbergskoles PLC med fokus på samspillet mellem bøger, rum og formidling.
- 2) at udvikle modeller, hvor folkebibliotekerne varetager skolernes fysiske samling af bøger, hvad angår indkøb, klargøring, formidling, oprydning mv. med udgangspunkt i den enkelte skoles ønsker, samt modeller for finansiering.
- 3) at skabe ny viden om, hvordan ideelle rammer for læselyst påvirker elevens læsning.

Med udgangspunkt i guiden *Fremtidens frilæsning i skolernes PLC*⁴ gennemføres et pilotprojekt mellem Holbergskolen og folkebibliotekerne i København, hvor skolens PLC

¹ PIRLS står for *Progress in International Reading Literacy Study*, og er en tilbagevendende undersøgelse, der udføres hvert 5. år. Den giver mulighed for at sammenligne danske elevs læsekompetence med elevs læsekompetence i andre lande verden.

² Alle skoler har et pædagogisk læringscenter (PLC), der tidligere hed skolebibliotek.

³ Fremgår bl.a. af Børn og unges læsning 2021: ([Børn og unges læsning 2021 \(fremtidensbiblioteker.dk\)](https://fremtidensbiblioteker.dk)) og Børns læsevaner 2017: Overblik og indblik (<https://laeremiddel.dk/wp-content/uploads/2018/02/B%C3%B8rns-l%C3%A6sevaner-2017.-Overblik-og-indblik.pdf>)

⁴ Fremtidens frilæsning i skolerne PLC - guide til udvikling af den fysiske frilæsnings-samling: https://bibliotek.kk.dk/sites/koebenhavn.ddbcms.dk/files/fremtidens_frilæsning_i_skolernes_plc.pdf

nytænkes med fokus på at stimulere elevernes læselyst. Pilotprojektet består grundlæggende af tre elementer:

- Skolens PLC indrettes på ny ud fra viden om ideelle fysiske rammer for læselyst bl.a. med inspiration fra Københavns Hovedbiblioteks nye børneetage LÆS.
- Der indkøbes nye frilæsningsmaterialer, der afspejler elevernes interesser og bøgerne formidles efter principperne i *'Fremtidens frilæsning i skolernes PLC'*.

Projektet løber over to skoleår og starter med skoleåret 24/25 og afsluttes med udgangen af skoleåret 25/26. Gennem projektet opnås erfaring med, hvilke bøger der fungerer godt for målgruppen og hvordan frilæsningsmaterialer, rum og fysisk formidling spiller sammen og inspirerer elever til øget læselyst.

Forslagets målgruppe er elever i 0.-6. klasse (ca. 6-12 år) fordi, undersøgelser af børns læsevaner viser, at tiden brugt på læsning falder på mellemtrinnet.

Forventet effekt og opfølgning

Det forventes, at forslaget vil have en positiv effekt på elevernes læselyst og læsning idet gode fysiske rammer og en inspirerende og velplejet frilæsningsssamling, der er sammensat ud fra elevernes interesser, er afgørende for elevernes læselyst.

Pilotprojektets følges op af før- og eftermåling på både kvalitative og kvantitative parametre eksempelvis udlån, indkøb, besøg mv. og interviews af elever, skolens medarbejdere, læsevejleder, forældre mv.

Med forslaget opnås desuden erfaring med, hvilke bøger der fungerer godt for målgruppen, og hvordan frilæsningsmaterialer, rum og fysisk formidling spiller sammen og inspirerer elever til øget læselyst. Denne viden omsættes til skalérbare modeller for, hvordan folkebibliotekerne kan varetage skolernes fysiske samling samt økonomiske modeller for finansiering.

Projektet vil afslutningsvis komme med anbefalinger til skolens videre drift at PLC'ens biblioteksfunktion efter projektperioden med henblik på at fastholde den opnåede effekt.

Når projektet er afsluttet, vender forvaltningerne tilbage med en samlet erfaringsopsamling.

Økonomi

Forslaget indeholder en servicebevilling på 2,8 mio. kr. i alt fordelt med 2,2 mio. kr. i 2024 og 0,6 mio. kr. i 2025 til et pilotprojekt mellem Holbergskolen og folkebibliotekerne i København, hvor skolens PLC nytænkes med fokus på at stimulere elevernes læselyst.

Der afsættes samlet 0,7 mio. kr. til frikøb af medarbejdere på folkebiblioteket, som i samarbejde med skolens PLC medarbejdere og ledelse skal:

- Lede projektet
- Foretage gennemgang af skolens nuværende samling,
- Lave en strategi for nyindkøb,
- Indkøbe nye bøger
- Udarbejde skalérbare model for hvordan folkebibliotekerne kan varetage skolernes fysisk samling samt modeller for finansiering

- Facilitere og udvikle en nyindretning af skolens biblioteksrum med udgangspunkt i designtænkning og viden om læselyst.
- Designe og gennemføre før- og eftermåling i samarbejde med skolens PLC medarbejder og ledelse. Der afsættes 0,075 mio. kr. i 2025 til at formidle projektets resultater og afholde en konference herom for skoler og folkebiblioteker.

Kultur- og Fritidsforvaltningen har ansvaret for ledelse af projektet, bogindkøb, indretning, logistik og udarbejdelse af skalérbar model for, hvordan folkebibliotekerne kan varetage skolernes fysiske samling samt modeller for finansiering.

Der afsættes samlet 0,2 mio. kr. til frikøb af medarbejdere på skolen til at indgå i projektet. Skolen bidrager med medarbejder som eksempelvis PLC-medarbejder, læservejleder, faglærer og elever i projektets forskellige faser ift. før- og eftermåling, design, test og etablering af ideelle rammer for lystlæsning i skolens PLC. Skolens PLC medarbejder og evt. læservejleder understøtter desuden projektet ved at koordinere på skolen, etablere samarbejde med klasser samt formidling til elever, ansatte og forældre.

Der afsættes 0,8 mio. kr. i alt til at nyindrette skolens bibliotek med møbler, maling, belysning mv, og 0,66 mio. kr. i alt til nyindkøb af bøger.

I estimeringen af medarbejderudgifter er der medregnet overhead ekskl. husleje og forbrugsudgifter.

Table 1 - Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

1.000 kr., 2024 p/l	Styringsområde	2024	2025	I alt
Kultur- og Fritidsforvaltningen				
Projektledelse	Service	200	150	350
Frikøb af årsværk	Service	475	245	720
Formidling af resultater og afholdelse af konference	Service		75	75
Udgifter i alt til kultur- og Fritidsforvaltning		675	470	1.145
Børne- og Ungdomsforvaltningen				
Frikøb af årsværk	Service	150	75	225
Nyindretning af skolens PLC	Service	800		800
Nye bøger til skolens mellemtrinnet og vedligeholdelse af samling	Service	600	60	660
Udgifter i Børne- og Ungdomsforvaltningen i alt		1.550	135	1.685
Udgifter i alt (netto)		2.225	605	2.830

Risikovurdering og proces

Der er ingen særlige risici forbundet med forslaget, men de seneste års prisstigninger på markedet er et opmærksomhedspunkt.

Forvaltningerne vil i videst muligt omfang forsøge at implementere budgetnotatet med fokus på formålet, hvilket vil kunne betyde justeringer i forhold til den estimerede periodisering.

Bevillingstekniske oplysninger

Table 2 - Udgifter til service

1.000 kr., 2024 p/l	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ udgift	2024	2025	I alt
Projektledelse	KFU	1060	U	200	150	350
Frikøb af årsværk.	KFU	1060	U	475	245	720
Formidling og konference	KFU	1060	U		75	75
Frikøb af årsværk	BUU	3350	U	150	75	225
Nyindretning af skolens PLC	BUU	3350	U	800		800
Nye bøger til skolens 0-6 klasse og vedligeholdelse af samling	BUU	3350	U	600	60	660
Udgifter i alt				2.225	605	2.830

Øvrige tekniske oplysninger**Bydele**

Bydækkende: ☐											
Bispebjerg	☒	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse	Holbergskolen, Frederiksborgvej 216, 2400 København NV										